

TE MAU NŪMERA I TĀPE'AHIA MAI NO TE ITO I PŌRĪNETIA FARĀNI : MATAHITI 2019

FA'ATA'ARA'A I NI'A I TE 'AIRA'A ITO NĀTURA

E parauhia e 'aira'a ito nātura (CEP) te fa'ahipara'a o te tā'ato'ara'a o te mau ito i 'ore i fa'ahuru'ēhia, tō te fenua iho aore ra tei poro'ihia i te ara. I Pōrīnetia farāni nei, te vai ra te mōri 'ārahu e te mau tao'a no roto mai ia na, te ito pape, te ito mahana e, te ito mata'i aore ra te ito fenua. Te tāpa'o fāito o te 'aira'a ito nātura CEP, o te tane mōri 'ārahu ia (tep), e fa'ahipahia teie fāito no te fa'auu i te mau huru ito ia au i tō rātou nāturara'a.

350 mirioni

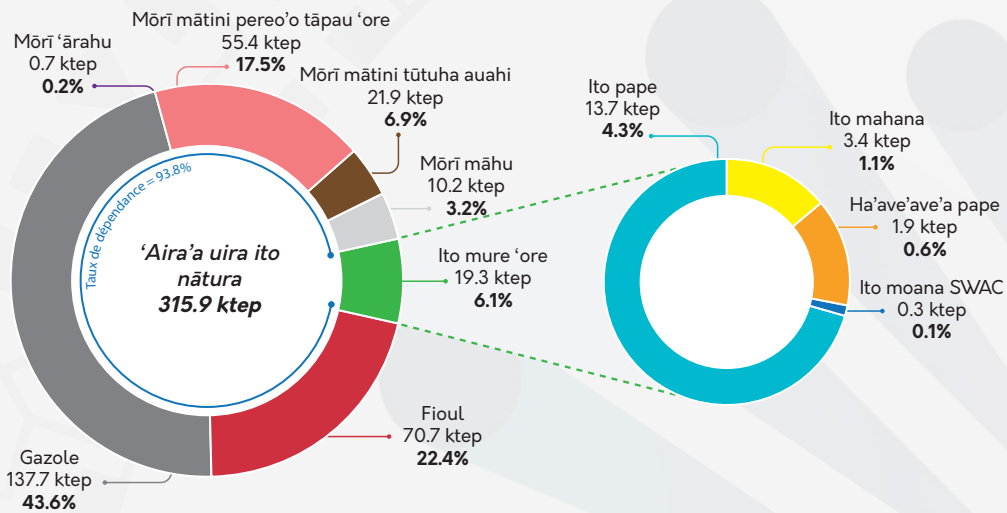
Mōri 'ārahu i poro'ihia i te ara i te matahiti 2019.

93,8% te fāito o tō tātou tītira'a, 'oia hō'i te tuha'a ito e tītauhia ia poro'i i rāpe no tā tātou mau ha'ara'a rau

Te pere'o uira e te hāmanira'a uira o nā tuha'a 'aira'a uira nātura rahi roa a'e i Pōrīnetia farāni

Hōho'a 1 : 'Aira'a mōri ito nātura i Pōrīnetia farāni i te matahiti 2019

FA'ATA'ARA'A I NI'A I TE UIRA I PŌRĪNETIA FARĀNI

Te 'ai rahi noa nei ā tātou i te ito mūta'a noa atu te ha'afaufa'ara'ahia o te ito mure 'ore (EnR). Tei te huru o te vāhi ha'apu'era'a ta'ata e 'itehia ai te ta'a'era'a o te 'aira'a uira i te fenua nei. I Tahiti nei, te vāhi ha'apu'era'a huira'atira fāito rahi, tei ni'a te fāito 'aira'a uira i te 71% i te matahiti 2019.

493 GWh

o te fāito uira ia e fa'ahipara i te mōri hinu fioul i Tahiti e te mōri hinu gazole i te mau motu.

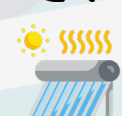

28.8% o te fāito ia o te ito mure 'ore EnR i roto.

I te raura'a o te ito i te fenua nei, 'aua'e maoti te ito pape e te ito mahana.

Tei ni'a te fāito uira pape i te 23% i te fenua nei. O te ito mure 'ore mātāmua roa ia e fa'ahipahia nei, tei ni'a te fāito e hāmanihia ra i te 49.3 MW.

'Aua'e maoti te mau 'iri ito mahana e oti ai i te ha'ave'ave'a i te pape. I te matahiti 2019, ua topa roa te 'aira'a ito uira i te fāito e 22 GWh e 3% o te 'aira'a uira tā'ato'a.

Te mara'a mai ra te ito mahana, tei ni'a te fāito i hāmanihia i te 4.7 GWh i te matahiti 2010 e te 40 GWh i te matahiti 2019. **Tei ni'a ia tō na fāito i te 5.8% ia fa'aauhia e te tahi atu mau ito.** Teio ni'a tō na pūai i te 41.1 MWh i te matahiti 2019

'Aua'e maoti te rāve'a SWAC (Sea Water Air Conditioning) a māmā rī'i mai ai te 'aira'a ito uira. Nā teie rāve'a e fa'ahaumārū nei i te mau piha fare i te ito mure 'orte i ni'a i te fāito e 3.5 GWh i te matahiti 2019.

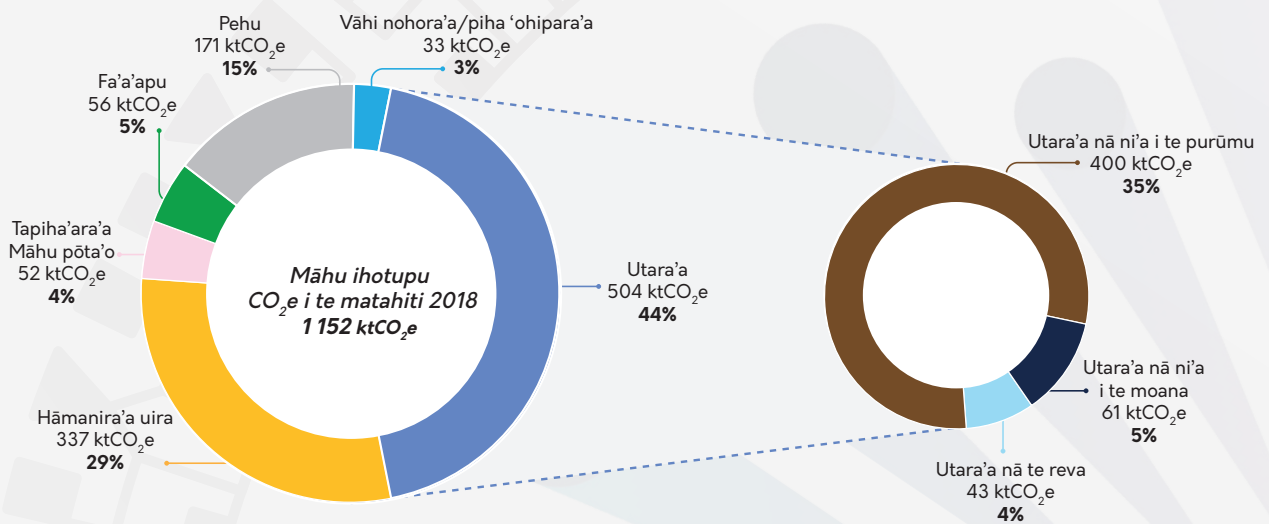
FA'ATA'ARA'A I NI'A I TE MĀHU TĀMĀHANAHANA

Ua rau te māhu e vai ra i te reva mata'i 'ati a'e te fenua a riro ai mai te tahi tamaru tāmāhanahana fenua (GES). E tāpe'a teie tamaru māhu i te tahi tuha'a o te hihi mahana e tae mai nei mā te fa'aho'i atu i te tahi tuha'a i te reva teitei. 'O ia te tahi tumu no te taurira'a o te 'ahuāra'i e te mara'ara'a o te anuvera ia mara'a te fāito māhu i te reva. Ua tuatāpapahia teie tumu parau i roto i te parau fa'aaura'a no Kyoto :

- **Te māhu 'ārahu dioxide de carbone (CO₂)** e māhu no roto mai i te urara'a o te mau ito mūta'a
- **Te māhu auahi méthane (CH₄)** e māhu no roto mai i te tuha'a 'ohipara'a no te pehu e te fa'a'apu
- **Te māhu 'atote protoxyde d'azote aore ra oxyde nitreux (N₂O)** e māhu no roto mai i te fa'aruna 'atote e te tahi mau ha'ara'a tāra'aura'a
- **Te māhu tūtae pere hexafluorure de soufre (SF₆)** e māhu e fa'a'ohipahia nei i roto i te mātini fa'ahuru'era'a nē'i uira (transfo).
- **Nā māhu halocarbures (HFC e te PFC 'oia ihoā te CF₄)** e māhu fa'ato'eto'e e fa'a'ohipahia nei i roto i te mau mātini fa'ato'eto'e e te mau mōhina māhu pīpī rā'au

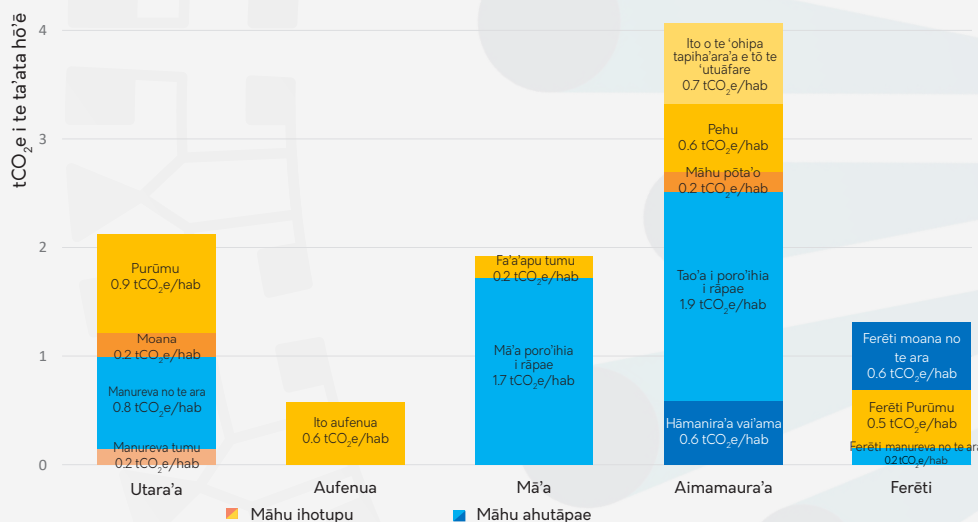
Ia au i te mau tuatāpapara'a a te Pū hi'opo'ara'a ito no Pōrīnetia ua 'itehia mai e piti huru māhu tāmāhanahana :

- **Māhu ihotupu** e māhu no roto mai i te mau ha'ara'a rau i te fenua nei. 'Ei hi'ora'a, te vai ra te māhu e fa'aru'ehia ra te pere'o uira aore ra tō te mau pū hāmanira'a uira, te fa'arirohia nei te reira 'ei māhu ihotupu.

Hōho'a 2 : Māhu ihotupu CO₂e i te matahiti 2018

- **Te māhu ahutāpae GES (no rāpae)** no roto mai i te 'aira'a uira ti'ahono a te mau taiete aore ra te fa'a'ohipara'a o te tahi mau tao'a i roto i te mau 'utuāfare. Te vai ato'a ra te māhu no roto mai i te mau tapiha'ara'a rau e te mau 'ohipa utara'a tao'a mai rāpae mai e tae roa mai i te fenua nei.

Hōho'a 3 : Māhura'a 'ārahu i te ta'ata hō'e e i te tuha'a 'ohipa i te matahiti 2018

Ia 'āmuihia te tā'ato'ara'a o te mau ha'amāhura'a, te māhu ahutāpae e te ihotupu, e noa'a mai te fāito ha'amāhu 'ārahu 'oia ho'i te fāito māhu tāmāhanahana (GES) no roto mai i te 'aira'a uira a te tahi fenua ('aimamaura'a a te mau 'utuāfare, ha'afaufa'ara'a rau), 'ei 'ohipa i tapiha'ahia i te fenua nei aore ra i poro'ihia i rāpae.

E 10.0 tCO₂e te māhura'a 'ārahu a te hō'e ta'ata nō Pōrīnetia i te matahiti 2018.